

Učni načrt

Predmet

POZAVNA

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta – dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

Pozavna izvira iz Azije in spada med najstarejše inštrumente nasploh. Dokazano je, da je pratip obstajal že v predzgodovinski dobi. Hebrejci so ga imenovali hazozeroth, Indusi karana in Rimljani bucina oz. tuba directa. Takrat so jo uporabljali v religiozne namene in pri vojaških slovestnostih.

Domovini sodobne pozavne sta Italija in Nemčija. To dokazujeta obe imeni: trombon, kar po italijansko pomeni velika tuba, in pozavna, ki izvira iz različic staronemškega imena za trobento: busine, busune, busaune, posaune.

S svojim genialno preprostim mehanizmom na poteg se zdi, da so jo do zdajšnje oblike razvili že v 15. st. ali še prej. Prvi dokazi o obstoju srednjeveške, nato renesančne pozavne so nekje iz leta 1460. Nastala je iz trobente, na kakršno so igrali potujoči glasbeniki minstrelji, in hitro našla prostor v cerkveni glasbi, saj je bila s svojo zvonkostjo zanjo zelo primerna. Vrh je glasba za pozavno dosegla okrog leta 1600 v Benetkah v čudovitih canzonah, ki jih je za cerkev sv. Marka pisal Giovanni Gabrieli.

Danes so v uporabi altovska, tenorska in basovska pozavna; tu in tam tudi kontrabasovska pozavna.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- se oblikujejo v vsestransko razvito osebnost s pozitivnim odnosom do dela, umetnosti in potrebe po izpopolnjevanju in razvoju,
- razvijajo glasbeno kulturo in smisel za glasbo:
 - prebujajo interes in ljubezen do glasbe in glasbenega izražanja,
 - vzpostavljajo naravne vezi razvoja umetniškega mišljenja, sluha ob spoznavanju zakonitosti glasbenega izraza in glasbenih oblik ob pomoči tehnike,
 - pridobivajo motorične spretnosti in veščine, potrebne za izvajanje in zapisovanje glasbe,
 - razvijajo natančne ritmične predstave,
 - se navajajo na samonadzor in nadzor zvoka,
 - razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta,
 - se usposablajo za samostojno delo in nadaljnje glasbeno izobraževanje,
 - se usposablajo za samostojno izvajanje glasbenih del in igranje v komornih skupinah ter orkestrih.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na pozavno;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pozavno in njene značilnosti (preponsko dihanje), • usklajujejo jezik s potegom desne roke, • igrajo krajše skladbe, • igrajo preprostejše etude, • igrajo lestvice in akorde, • učijo se igranja z lista, • učijo se igranja na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevnejše skladbe, • igrajo durove in molove lestvice, po možnosti v dveh oktavah z akordi, • igrajo zahtevnejše etude, • igrajo z lista, • igrajo po slušni zaznavi, • igrajo na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevne skladbe, • razvijejo igro z lista, • igrajo na pamet, • igrajo v različnih glasbenih sestavih, • igrajo lestvice čez dve oktavi razloženo, • spoznajo tenorski ključ, • igrajo zahtevnejše etude, • igrajo že ciklične skladbe;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • v mislih štejejo dobe (lahko s pomočjo metronoma), • natančno upoštevajo trajanje tonov; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe – metronom, • natančno upoštevajo trajanje tonov, • pojejo zahtevne intervale v etudah; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe s pomočjo metronoma, • natančno upoštevajo trajanje tonov, • pojejo zahtevne intervale;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> • učijo se postavitve maske in vibracije ustnic, • povezujejo tone v skupine, • uporabijo preproste dinamične kontraste (glasno, tiho), • učijo se prepihanja tonov (uporaba vokalov), • uporabijo artikulacijo (legato, non legato, staccato); 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo dinamične kontraste (p, mp, mf, f), • hitreje prepihujejo (fleksibilnost), • uporabijo legato, non legato in staccato artikulacijo; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijejo vse tehnične prvine (fleksibilnost, dvojni-trojni jezik), • nadzorujejo trajanje in kvaliteto tona (jakost, barva), • hitreje prepihujejo – Colin, Schlossberg, • uporabijo artikulacijo vseh vrst, • širijo dinamični razpon;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo dvoglasne skladbe ob učiteljevi spremljavi in obrnjeno; 	<ul style="list-style-type: none"> • navadijo se na skupinsko igro z lažjimi skladbami; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevne skladbe v različnih zasedbah;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja; 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja in igranja drugih; • izvajajo lastne skladbe; 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo sodobne učne pripomočke (video, računalnik, gramofon, vokman, kasetofon);

<p>spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razumejo preprosto notno sliko, • praktično uporabljajo elemente glasbene teorije, • spoznavajo osnovne značilnosti zvoka (višina, trajanje, barva, jakost), • povezujejo tone v skupine prek motivov, fraz in period do eno-, dvo- in tridelnih pesemskih oblik, • poznajo dele pozavne in njihove funkcije, • razlikujejo značaje skladb (veselo, otožno, šaljivo, razigrano), • prepoznajo razlike med grobim in kultiviranim igranjem. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo elemente glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo in dinamiko, • spoznajo nove glasbene oblike, • poznajo zgodovinski razvoj inštrumenta, • ocenijo lastne izvedbe (nastopi) in razvijejo kritičen odnos do svojega igranja, • ob poslušanju drugih primerjajo svoje znanje, • razvijejo pozitivni tekmovalni duh, • spoznajo zgodovinski razvoj glasbe na Slovenskem – seznanijo se z lažjimi skladbami slovenskih avtorjev. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo elemente glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo, dinamiko ... • sistematično zaokrožijo in uporabijo vsa pridobljena znanja, • spoznajo altovsko in basovsko pozavno, • spoznajo različne načine zapisovanja tonov (tenorski ključ), • poglobijo poznavanje inštrumenta, • oblikujejo merila vrednotenja glasbe s primerjavo lastnih skladb z drugimi (nastopi drugih učencev, koncerti, avdio- in videoposnetki), • izkustveno, razumsko in čustveno ocenijo in ovrednotijo izvajano glasbo, • spoznajo zahtevnejše skladbe slovenskih in drugih evropskih avtorjev.
<p>Dodatni pouk</p>	<p>Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, načrtovanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.</p>		

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- drža telesa,
- preponsko dihanje,
- naravna drža telesa in pozavne,
- nastavek (napetost mišic, spodnja ustnica),
- vodenje in oblikovanje lepega in naravnega tona,
- vibracija ustnic,
- igranje na ustnik (non press),
- jezik – zastavek,
- vaje za intonacijo,
- legato, non legato, staccato in kombinirana igra,
- dinamika, agogika in fraziranje.

LESTVICE:

- igrajo durove lestvice po možnem obsegu,
- prvi ton nastavljajo na zlog “pu”.

ŠOLE – METODE:

- Rolf Handrow: Šola za začetnike (Posavenschule für Anfänger, edd. Pro musica Verlag Leipzig),
- Peter Wastall: Learn as you Play Trombone & Euphonium (edd. Boosey & Hawkes).

SKLADBE:

- album skladb za začetnike (čelo) in skladbe s klavirsko spremljavo iz predlaganih šol.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo tehniko igranja pozavne,
- igranje na ustnik (non press),
- ritmično berejo note,
- legato, non legato, staccato in kombinirana igra,
- naravna drža telesa in inštrumenta,
- nastavek (napetost mišic, spodnja ustnica),
- vodenje in oblikovanje lepega in naravnega tona,
- vibracija ustnic,
- jezik – zastavek,
- vaje za intonacijo,
- dinamika, agogika in fraziranje,
- prvi ton nastavljajo na zlog “pu”.

LESTVICE:

- igrajo durove in naravne molove lestvice s trozvoki.

ŠOLE – METODE:

- Rolf Handrow: Šola za začetnike (Posavnschule für Anfänger, edd. Pro musica Verlag Leipzig), nadaljevanje,
- Peter Wastall: Learn as you Playtrombone & Euphonium, edd. Boosey & Hawkes, nadaljevanje.

SKLADBE:

- album skladb za začetnike (čelo) in skladbe s klavirsko spremljavo iz predlaganih šol.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica s trozvokom,
- dve etudi,
- ena skladbica s klavirsko spremljavo (na pamet).

NAPREDOVANJE

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo obseg inštrumenta navzgor in navzdol,
- razvijajo fleksibilnost – prepihujejo alikvotne tone,
- spoznajo, razumejo in igrajo vsa notna trajanja in pavze v dvo-, tri- in štiričetrtinskem in osminkem taktovskem načinu,
- razumejo in izvajajo legato in non legato ter točno artikulacijo,
- obvladujejo dinamične prvine od pp do f, akcente in agogiko,
- igrajo v duetu in triu.

LESTVICE:

- igrajo durove in naravne molove lestvice s trozvoki in septakordi, po možnosti čez dve oktavi, po različnih načinih, artikulacijah in hitrostih.

ŠOLE – METODE:

- R. Muller: Šola za pozavno, 1. del,
- Charles F. Gouse: Learn to play the trombone/baritone b. c. (edd; By David Abt).

SKLADBE:

- I. Šček: Ples,
- I. Šček: Moja ura,
- F. Schubert: Melody from Quartet – d-mol,
- L. B. Smith: Mignonette,
- V. Cook: Garnet,
- V. Cook: Emerald,
- J. Krieger: Menuett in Bouree.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica po možnem obsegu s trozvoki,
- dve etudi različnega karakterja (melodična, tehnična),
- ena skladba s klavirsko spremljavo (na pamet).

4. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo že naštete prvine iz tretjega razreda,
- spoznavajo slogovne posebnosti posameznih obdobij,
- gojijo visoko kulturo zvoka in oseben odnos do njega,
- razpravljajo o izvedenih skladbah.

LESTVICE:

- durove in molove lestvice – nekatere že čez dve oktavi s trozvoki, dominantnimi septakordi in z zmanjšanimi septakordi,
- uvajanje v kromatično lestvico.

ŠOLE – METODE:

- R. Muller: Šola za pozavno, 2. del,
- A. Lafosse: Methode Comlette, 1. del,
- B. Slokar: Lestvice, 1. del,
- J. Porrett: Etude, 1–10.

SKLADBE:

- P. Dubois: Suita,
- P. Gabaye: Complainte,
- W. A. Mozart: Pesem,
- R. Clerisse: Prierre,
- J. Haydn: Andante,
- A. Hačaturjan: Andantino,
- J. Hasse: Dva plesa,
- J. S. Bach: Sarabande,
- G. F. Haendel: Largo,
- Pergolesi, Schubert, Blaževič, Gagnebin itd.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve lestvici: durova in molova s pripadajočimi akordi in septakordi,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi na pamet ob spremljavi klavirja.

5. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo tehniko igranja pozavne,
- izenačujejo kakovost zvoka v vseh registrih,
- dosegajo telesno pripravljenost, ki jim omogoča izenačeno kakovost igranja v daljšem časovnem obdobju,
- obvladujejo ritem dihanja,
- solfedžirajo tekst, ki ga igrajo,
- razumejo in spoznajo notne vrednosti do kvintole z istoimenskimi pavzami,
- spoznajo in obvladujejo alla breve ter nesimetrične taktovske načine,
- igrajo v šolskih in ljubiteljskih orkestrih.

LESTVICE:

- durove in molove lestvice z razloženimi trozvoki, dominantnimi in zmanjšanimi septakordi čez dve oktavi,
- kromatična raba durovih lestvic in akordov.

ŠOLE – METODE:

- R. Muller: Šola za pozavno, 2. del (do konca),
- R. Muller: Tehnične vaje, 1. del,
- A. Lafosse: Methode Complete, 1. del (do konca),
- Bordogni: Melodične studije.

SKLADBE:

- R. Muehlfeld: Romanza,
- C. Brown: Meditacije,
- F. Šramek: Suita,
- Matej: Elegija,
- I. Štuhec: Vesela skladba,
- Mendelssohn: Pesem,
- J. Haydn: Bourre.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve lestvici: durova in molova čez dve oktavi s pripadajočimi akordi,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi ob spremljavi klavirja (ena ciklična in ena slovenskega avtorja).

6. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo tehniko fleksibilnosti,
- uvajajo se v igranje dvojnega in trojnega staccata,
- solfedžirajo in po potrebi transponirajo tekst, ki ga igrajo,
- verodostojno obvladajo izvajanje različnih glasbenih slogov,
- igrajo v šolskih in ljubiteljskih orkestrih,
- seznanijo se s slogovnim izvajanjem trilčkov, okraskov in predložkov.

LESTVICE:

- razložene durove lestvice s pripadajočimi akordi in septakordi,
- molove lestvice s trozvoki in zmanjšanimi septakordi čez dve oktavi,
- kromatična razložitev durovih lestvic, akordov in septakardov v počasnem tempu.

ŠOLE – METODE:

- R. Muller: Tehnične vaje, 1. del (do konca),
- A. Lafisse: Methode Complete, 2. del,
- C. Colin: Flexibilities.

ETUDE:

- F. Vobaron: 1–10,
- Bordogni: Melodične studije.

SKLADBE:

- J. Štuhec: Scherzino,
- F. Lammy: Chorral Varie,
- J. Franci: Suita,
- J. S. Bach: Sarabanda,
- A. Dewanger: Humoreska,
- I. Gallyard: Sonata,
- Jos. Nowakowsky: Concertino.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve lestvici: durova in molova čez dve oktavi s pripadajočimi akordi,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi na pamet ob spremljavi klavirja (ena ciklična in ena slovenskega avtorja).

NAPREDOVANJE

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred pozavne pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- poglobljajo se v igranje dvojnega in trojnega staccata,
- solfedžirajo in po potrebi transponirajo tekst, ki ga igrajo,
- izvajanje različnih glasbenih slogov,
- širjenje solističnega in orkestrskega repertoarja,
- igrajo v šolskih in ljubiteljskih orkestrih,
- poglobljajo znanje s slogovnim izvajanjem trilčkov, okraskov in predložkov.

LESTVICE:

- razložene durove lestvice s pripadajočimi akordi,
- molove lestvice z akordi,
- terce, kvarte, kvinte.

ŠOLE – METODE:

- R. Müller: Šola za pozavno, 3. del – tenorski ključ,
- R. Müller: Tehnične vaje, 2.del,
- J. B. Arban: Šola za pozavno,
- C. Colin: Flexibilities, Schlossberg.

ETUDE:

- C. Kopprasch: 1. del,
- M. Bordogni: Melodične studije,
- D. Gatti: Melodične etude (v violinskem ključu – učenci berejo v tenorskem ključu tako, da dodajo dva nižaja).

SKLADBE:

- skladbe slovenskih avtorjev: Notna zbirka za solistična trobila in komorne skupine (izdala Zveza primorskih glasbenih šol),
- I. Štuhec: Vesela skladba,
- S. Rahmaninov: Preludij,
- G.F. Händel: Largo,
- F. Chopin: Preludij,
- H. Purcell: Arija,
- F. Šramek: Suita,

Učitelj na tej stopnji intenzivneje dela z učencem orkestralno gradivo in komorno igro.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve lestvici: durova razloženo s pripadajočimi akordi (trozvokom in dominantnim septakordom); molove: naravna, harmonična in melodična – čez dve oktavi,
- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladba slovenskega avtorja,
- ciklična skladba.

Vse skladbe je treba igrati ob spremljavi klavirja (na pamet).

8. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijajo tehniko fleksibilnosti,
- uvajajo se v igranje dvojnega in trojnega staccata,
- solfedžirajo in po potrebi transponirajo tekst, ki ga igrajo,
- izvajanje različnih glasbenih slogov,
- širjenje solističnega in orkesterskega repertoarja,
- igrajo v šolskih in ljubiteljskih orkestrih,
- seznanjajo se s slogovnim izvajanjem trilčkov, okraskov in predložkov.

LESTVICE:

- razložene durove lestvice s pripadajočimi akordi,
- akordično razložene po stopnjah (R. Müller: tehnične vaje, 2. del, vaja b),
- terce, kvarte, kvinte in oktave.

ŠOLE – METODE:

- R. Müller: Šola za pozavno, 3. del – tenorski ključ,
- R. Müller : Tehnične vaje, 2. del (po možnosti na pamet),
- A. Lafosse: Methode Complete.

ETUDE:

- C. Kopprasch: Etude,
- J. B. Arban: Šola za pozavno,
- M. Bordogni: Melodične studije,
- D. Gatti: Melodične etude.

SKLADBE:

- slovenske skladbe iz Notne zbirke za solistična trobila in komorne skupine (edicija Zveza primorskih glasbenih šol),
- I. Štuhec: Scherzino in Groteska,
- V. Lovec: Recitativ in Aria,
- P. M. Dubois: Cortège,
- R. Clèrissime: Thème de Concours,
- L. van Beethoven: Adeleide,
- A. Jørgensen, op. 21: Romanca,
- J. Gardner: Romanca (for James Edwards),
- J. S. Bach: Arioso (iz klavirskega koncerta v f-molu).

SONATE – KONCERTI:

- E. Galliard: Šest sonat – ena po izbiri,
- E. Sachse: Concertino.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve lestvici: durova in molova čez dve oktavi s pripadajočimi akordi,
- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladba slovenskega avtorja,
- ciklična skladba ob spremljavi klavirja (na pamet).

5. STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje in vzorce literature za posamezni razred in se ob koncu šolskega leta preverjajo z izpitnim nastopom.

Dosežki se opredeljujejo in ocenjujejo skozi tri komponente razvoja učenčevih sposobnosti: sluha, glasbene predstave in ritma, ki se razvijajo vzporedno. Ob koncu nižje stopnje imajo učenci že razvito osnovno tehniko in postavitev tona. Pri izvedbah pokažejo poznavanje osnovnih teoretičnih znanj, kot je orientacija v notnem zapisu (taktovski način notne vrednosti od celinke do šestnajstinke, punktirane note, istoimenske pavze v četrtinskem in osminkem taktovskem načinu). Igrajo tekoče durove in vse tri molove lestvice s trozvoki in četverozvoki, po obsegu, ki je odvisen od posameznika. Obvladajo osnovna sredstva oblikovanja (dinamika, agogika in artikulacija). Tempo je počasen, vendar prilagojen značaju skladbe. Vse načrtovane vsebine se nadgrajujejo. Izvedba mora pokazati poznavanje in sposobnost fraziranja ter tudi že osnovne stilne posebnosti skladbe.

Višja stopnja pomeni prehod na zahtevno literaturo, kar pomeni tehnično brezhibno obvladovanje predvidene težavnosti. Izvedba mora biti logična in doživeta, približevati se je treba originalnemu tempu. Vse dosedanje naučene teoretične prvine morajo biti popolnoma obvladane v tehničnem smislu in podprte z ustreznimi slušnimi procesi. Vse komponente se morajo neprisiljeno prepletati in tvoriti čvrsto podlago za nadaljevanje šolanja z logično zaokrožitvijo vseh znanj in veščin.

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti po tem načrtu, je razvijanje ljubezni do glasbe in ustvarjalne potrebe po muziciranju. Izbira metode vodenja učnega procesa je v celoti v učiteljevih rokah, vendar priporočamo načine, ki izhajajo iz naravnih predispozicij otroka; gre za zamenjavo otrokovega naravnega inštrumenta (glasu) s pozavno. Posebno teži v učnem procesu naj dobi razvoj sluha, ki naj ne služi samo nadzoru, temveč tudi načrtovanju zvoka. Razvoj tehnike in teoretičnih znanj naj bo v skladu in soglasju z razvojem slušnih procesov, da ne pride do odtujitve glasbenega bistva in veščine. Pri izbiri vsakega naslednjega koraka v učenčevem repertoarju je treba upoštevati tri generalne principe težavnosti: tehnični (mehanični), vsebinski in princip kompleksnosti glasbene fature. Vsako nalogo v učnem procesu je treba realizirati na visoko profesionalni ravni z upoštevanjem posebnosti vsakega učenca, njegovih intelektualnih potencialov, motivacije za samostojno delo, vendar z jasno postavljenimi nalogami. Vsako glasbeno delo je pomembno najprej natančno prebrati, pojasniti in z vseh vidikov analizirati. Kontinuiteta dvigovanja težavnosti mora biti enakomerna.

Tako dosežena glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega učenca. Nadarjenim in bolj ambicioznim učencem je treba postaviti zdravo in čvrsto podlago za nadaljevanje šolanja.

Znanja, ki jih učenci usvojijo v posameznem razredu, je v nadaljevanju šolanja treba utrjevati in poglobljati. Učence je treba nenehno opozarjati in spodbujati k pravilni drži telesa in inštrumenta, saj je to eden najpomembnejših dejavnikov pouka z začetniki. Spodbujamo jih k razvijanju natančne igre, vztrajnosti, pridnosti, delavnosti, samostojnosti in koncentracije, v drugem in tretjem dvoletju tudi k razčlembi snovi, vadenju zahtevnejših delov, doseči pa je treba tudi daljše trajanje, večjo intenzivnost in točnost ter lastni nadzor pri vadenju.

Glasbeni termini naj se uporabljajo že na začetku. Učiteljeva demonstracija igre ali demonstracija starejših učencev poveča muzikalno občutje in je hkrati velika motivacija. Vsak učenec naj čim več nastopa.

Priporočljiva starost za začetek učenja pozavne je 11 let. V tem primeru učenec igra na tenorsko pozavno, ki mora imeti kvartni ventil za nadomestek šesti in sedmi legi.

Priporočljivi so tudi najmanjši modeli pozavne. Če se učenec začne učiti pozavno že pri devetih letih starosti, igra na altovsko pozavno. Glede na fizični razvoj bi po dveh letih ti učenci prešli na tenorsko pozavno.

Z razvojem metodike in didaktičnih pripomočkov je danes omogočeno, da začnemo pouk z devetletnimi otroki na altovski (otroški) pozavni. Japonci so v ta namen izdelali otroško tenorsko pozavno. Ta inštrument omogoča, da se lahko otrok takoj začne učiti pozavno in že iz prakse vemo, da bo razvoj potekal nemoteno. Otroci imajo sedaj po učnem načrtu, ki je pred vami, možnost šestletnega izobraževanja na tem inštrumentu. S tem pridobijo več znanja kot prej in jim je omogočen nemoten prehod na srednjo šolo.

Zgornja starostna meja za vpis 18 let naj ostane, saj omogoča tudi starejšim učencem (dijakom, študentom), da se vključijo v izobraževalni program Glasba – in nato sodelujejo v krajevnih orkestrih ter tako dvigujejo raven splošne kulture Slovencev.

To zadnje pa je tudi glavni namen vseh glasbenih šol v Sloveniji in ne nazadnje tudi tega učnega načrta.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pozavne terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko, zračno, akustično ter zvočno izolirano učilnico. Opremljena mora biti z dobro uglašnim klavirjem ali pianinom, metronomom, avtomatičnim uglaševalcem, ogledalom in sredstvi za reprodukcijo zvočnih posnetkov.

Za začetnike priporočamo manjša glasbila (altovska pozavna), primerna otrokovim fizičnim sposobnostim.

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na pozavni, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob koncu šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.